

۱۵ دقیقه

ستایش / ادبیات تعلیمی
درس ۱ تا پایان درس ۲
صفحة ۱۰ تا صفحه ۲۳

فارسی ۳

۱- تمام معانی مقابل کدام واژه‌ها درست است؟

(الف) مطاع: اطاعت شده، فرمانروا

(ب) باسق: بالیده، برتر

(ج) شفیع: پامرد، شفاعت کننده

(د) وظیفه: مقرری، معاش

(ه) وجه: ذات، جود

(۱) الف، ب (۲) د، ه (۳) ج، د (۴) الف، ج

۲- در کدام بیت غلط املایی وجود ندارد؟

(۱) در طبایع نیست مروارید را اصل از شبه

(۲) می شنیدم ز لب بهر که سلمان مطلب

(۳) ثواب نیست به تو فکر حور عین کردن

(۴) از شکار تو به بیشه جان شیران خون شده

پس چرا ابر شبه رنگ است مروارید بار

راه بیرون شد از این ورطه بی ساحل من

خطاست نسبت زلفت به مشک چین کردن

در هوای قاف غربت پر عنقا کوفته

۳- آرایه‌های «نغمه حروف، ایهام، تضاد، تشبیه» به ترتیب در کدام گزینه دیده می‌شود؟

(الف) محو رخ زیبای تو فارغ ز جهان است

(ب) پوشیدن چشم از دو جهان سود نبخشد

(ج) تا دست برآورده‌ام از خرقة تجرید

(د) صائب مکن اندیشه جان در سفر عشق

بیداری حیرت‌زدگان خواب گران است

مادام که دل در بر سالک نگران است

بر پیکر من بند قبا بند گران است

کاین مرحله را ریگ روان خرده جان است

(۱) الف، د، ب، ج (۲) د، ب، الف، ج

(۳) د، ج، ب، الف (۴) الف، ب، د، ج

۴- آرایه‌های مقابل کدام دو بیت کاملاً درست است؟

(الف) در دل ندهم ره پس از این مهر بتان را

(ب) یا رب شود چو دست سبوه خشک زیر سر

(ج) خورشید که هر روزی بس تیغ زنان آید

(د) درنگیرد صحبت پیر و جوان با یک‌دگر

مهر لب او بر در این خانه نهادیم (ایهام، استعاره)

دستی که در شکستن من سنگ برداشت (جناس، تشخیص)

از رشک رُخش هر شب آخر سپر اندازد (حسن تعلیل، کنایه)

با کمان یک دم مدارا تیر نتوانست کرد (جناس، پارادوکس)

(۱) الف، ج (۲) الف، د (۳) ب، ج (۴) ب، د

۵- نقش واژه‌های مشخص شده در بیت زیر، به ترتیب کدام است؟

«مستی ما نشئه ایام طفلی می‌دهد / ریخت ما را در قده امشب مگر مهتاب شیر»

(۱) مفعول، متمم، نهاد، مضاف‌الیه

(۲) نهاد، مفعول، متمم، مضاف‌الیه

(۳) مفعول، مضاف‌الیه، نهاد، مفعول

(۴) نهاد، مفعول، متمم، نهاد

۶- در ابیات زیر در مجموع چند بار «ضمیر پیوسته» در نقش «مضاف‌الیه» آمده است؟

الف) ای بی‌نشان محض، نشان از که جویمت	گم گشت در تو هر دو جهان از که جویمت
ب) کجا روم که بمیرم بر آستان امید	اگر به دامن وصلت نمی‌رسد دستم
ج) صنمی لشکریم غارت دل کرد و برفت	آه اگر عاطفت شاه نگیرد دستم
د) گر سروری نیستم در سر ز سروری چه غم	هر دم آید از غم عشقش به دل بانگ و سرور
۱) چهار	۳) شش
۲) پنج	۴) هفت

۷- معنی ردیف در کدام گزینه متفاوت است؟

۱) دل ضعیفم از آن کرد آه خون‌آلود	که در میانهٔ خونابهٔ جگر می‌گشت
۲) چنان غریو برآورده بودم از غم عشق	که بر موافقتم زهره نوحه‌گر می‌گشت
۳) ز آب دیدهٔ من فرش خاک، تر می‌شد	ز بانگ نالهٔ من گوش چرخ کر می‌گشت
۴) قیاس کن که دلم را چه تیر عشق رسید	که پیش ناوک هجر تو جان سپر می‌گشت

۸- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات، متفاوت است؟

۱) تلاش لازم افتاده است ساز زندگانی را	سری بر سنگ می‌باید زدن بی‌صلحی و جنگی
۲) در هستی و عدم همه جا سعی مطلبی است	از ریشه زیر خاک تلاش ثمر نرفت
۳) نه هر جا هست قفلی از کلید سعی بگشاید	که گاهی کوشش و گاهی تعلل می‌کند کاری
۴) چندین رمه را برگ و نواییم ز کوشش	هر چند که بی‌برگ‌تر از چوب شبانیم

۹- مفهوم کدام گزینه با بیت «با محتسبم عیب مگویند که او نیز / پیوسته چو ما در طلب عیش مدام است» قرابت دارد؟

۱) صبر کن ای شیشه بر سنگ جفای محتسب	گردن این دشمن عشرت، خدا خواهد شکست
۲) گو محتسب ز شحنه مترسان مرا که من	از پادشاه فارغم، او خود چه کس بود
۳) یک قطره باده در ته خمخانه‌ام نماند	از بس که محتسب به لب امتحان چشید
۴) می‌رساند بوی می خود را به مخموران خویش	گو برآرد محتسب با گل در میخانه را

۱۰- کدام بیت با بیت زیر قرابت معنایی ندارد؟

«دست از مس وجود چو مردان ره بشوی / تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی»

۱) تا عشق داشت گوشهٔ چشمی به من، جهان	گرد مرا به قیمت اکسیر می‌گرفت
۲) چون شب‌نم اوفتاده بدم پیش آفتاب	مهرم به جان رسید و به عیوق بر شدم
۳) گاهی ز درد عشق پس خوب چهرگان	گاهی ز حرص مال پس کیمیا شدم
۴) صائب ز دست و پا بگذرد در طریق عشق	تا بال و پر تو را عوض دست و پا دهد

ادبیات سفر و زندگی
(کلاس نقاشی)
ادبیات غنایی
درس ۵ تا پایان درس ۷
صفحه ۳۹ تا صفحه ۵۹

۱۱- تعداد واژه‌هایی که درست معنی شده است در کدام گزینه با سایر گزینه‌ها یکسان نیست؟

(۱) حَقّه: صندوق، (وقب: میان دو کتف)، (خیل: دسته)، (سودایی: شیدایی)

(۲) معاش: زیست، (کاید: حيله‌گر)، (مخمصه: غم بزرگ)، (بُنشن: تره‌بار)

(۳) سودا: هوس، (صبا: باد بهاری)، (تسلّا: آرامش یافته)، (کَلّه: چنبره گردن)

(۴) وُصلت: پیوسته، (جَبّار: مسلط)، (معاشرت: الفت داشتن)، (خلف: راستین)

۱۲- در ابیات زیر چند غلط املایی می‌یابید؟

الف) بداندیشان تو هستند از چنگ غزا خسته

همه پالوده و حیران به بیقوله درون رسوا

ب) سلامت به ز هر حالی چو قدراری کند گردون

فراقت به ز هر کاری چو مکاری کند اختر

(۱) یک

(۲) دو

(۳) سه

(۴) چهار

۱۳- در ابیات زیر به ترتیب چند «ایهام تناسب و تشبیه» وجود دارد؟

الف) شبی در باغ از زلف تو تازی بر زمین افتاد

چمن در جست‌وجویش صد چراغ لاله روشن کرد

ب) بودی دو هفته کز بر من دور گشته بود

بعد از دو هفته یافتمش چون دو هفته ماه

(۱) دو، دو

(۲) سه، دو

(۳) سه، سه

(۴) دو، سه

۱۴- آرایه در کدام گزینه صحیح نیست؟

(۱) ایام را به ماهی یک شب هلال باشد

و آن ماه دلستان را هر ابرویی هلالی (تکرار، جناس)

(۲) گو از سر میدان بلا خیمه برون زن

عاشق که تحمل نبود تیغ و سنانش (استعاره، کنایه)

(۳) خواجه ار اهل دلی سینه سپر باید ساخت

پیش هر تیر که از شست قضا می‌آید (تشبیه، مراعات‌نظیر)

(۴) سحر سرشک روانم سر خرابی داشت

گرم نه خون جگر می‌گرفت دامن چشم (مجاز، تشبیه)

۱۵- در کدام بیت «واو عطف» وجود دارد؟

(۱) ترک افسانه بگو حافظ و می نوش دمی

که نخفتیم شب و شمع به افسانه بسوخت

(۲) همه شاهدان عالم به تو عاشقند سعدی

که میان گرگ صلح است و میان گوسفندان

(۳) برو از خانه گردون به در و نان مطلب

کان سیه‌کاسه در آخر بکشد مهمان را

(۴) دلم خزانه اسرار بود و دست قضا

درش بیست و کلیدش به دلستانی داد

۱۶- کدام گزینه فاقد واژه دو تلفظی است؟

- (۱) ز خود برآمدگان رستگار می‌باشند
- (۲) جهان ویران کند گر خود بنای تخت جمشید است
- (۳) ز اشکم چهره گه خونین و گه هم‌رنگ زر دارد
- (۴) بر قرار موج دریا نقش حزمت گر کشند
- ز دار و گیر جهان برکنار می‌باشند
- برو تاریخ این دیر کهن از یادگاران پرس
- مر آن را رنگرز هر لحظه در رنگ دگر دارد
- موج دریا جاودان چون کوه ماند استوار

۱۷- مفهوم عرفانی عبارت «آدم در نقشه‌اش نبود و بهتر که نبود. در پیچ و تاب عرفانی اسلیمی، آدم چه کاره بود؟!» در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) طریق دین حق پنهان نکوتر
- (۲) اگر هستی در این میدان تو در کار
- (۳) هر که مست عالم عرفان بود
- (۴) چون هستی تو حجاب راه است
- میان عاشقان عرفان نکوتر
- نصیب خویشتن مردانه بردار
- بر همه خلق جهان سلطان بود
- لطفی کن و آن حجاب بردار

۱۸- مفهوم مقابل بیت زیر از کدام بیت دریافت می‌شود؟

«خدمت حق کن به هر مقام که باشی / خدمت مخلوق افتخار ندارد»

- (۱) با کمال احتیاج از خلق استغنا خوش است
- (۲) خطر در آب زیر کاه بیش از بحر می‌باشد
- (۳) طریقت به جز خدمت خلق نیست
- (۴) کدام جامه به از پرده‌پوشی خلق است
- با دهان خشک مردن بر لب دریا خوش است
- من از همواری این خلق ناهموار می‌ترسم
- به تسبیح و سجاده و دلق نیست
- بپوش چشم خود از عیب خلق و عریان باش

۱۹- کدام گزینه با عبارت «فریاد را فقط در شعرش می‌شد جست» قرابت مفهومی ندارد؟

- (۱) توان چو آهوی مشکین به بوی مشک شناخت
- (۲) خود گرفتم که نگویم که مرا واقع‌های است
- (۳) بیان شوق چه حاجت که سوز آتش دل
- (۴) ز دودمان اصیلم همین گواهم بس
- ز حرف‌های جگرسوز، جان سوخته را
- دشمن و دوست بدانند قیاس از سخنم
- توان شناخت ز سوزی که در سخن باشد
- که شرم این سخنم خون ز چهره بیرون داد

۲۰- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- (۱) چه جای صحبت نامحرم است مجلس انس
- (۲) حدیث دوست به رندان بگوی نی به ملک
- (۳) تا سر مویی تعلق هست، محرومی به جاست
- (۴) با زاهد فسرده مگو شرح سر عشق
- سر پیاله بپوشان که خرقه‌پوش آمد
- که اهل عشق بود سر عشق را محرم
- هر که این زَنار دارد در حرم نامحرم است
- از نکته‌های خاص مکن پیش عام بحث